

Zaaknummer: 0000843236
Onderwerp: Afwikkeling Corona steunfonds
Datum raadsvergadering: 10 december 2024

Portefeuillehouder: G.F. Ruiten
Programma: 3. Economie

Publiekssamenvatting

In 2020 is door de toenmalige gemeenten Langedijk en Heerhugowaard het steunfonds Corona opgezet. Op dit moment staan er nog vijf leningen open, te weten bij Stichting KanZ, Tennisvereniging Heerhugowaard, Stichting Rolstoelbus, Handbalvereniging Vrone en dorps huis De Geist. Het college heeft besloten deze leningen kwijt te schelden en in één geval het afgeloste deel van de lening terug te betalen. De raad wordt voorgesteld om de kwijtschelding ten laste te brengen van de reserve Steunfonds Corona, het restant van de reserve toe te voegen aan de Algemene Reserve en het steunfonds Corona op te heffen.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De kwijtschelding van totaal € 164.640 in de exploitatie 2024 af te boeken, ten laste van de reserve Steunfonds Corona.
2. Het restant van de reserve Steunfonds Corona ad € 2.027.360 toe te voegen aan de Algemene Reserve en het Steunfonds Corona op te heffen.

Inleiding

In 2020 is door de toenmalige gemeenten Langedijk als Heerhugowaard een steunfonds opgericht om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij de gevolgen van Corona. Een compensatievergoeding, exploitatiebijdrage en stimuleringsbijdrage maakte daar onderdeel van uit. De exploitatiebijdrage was bedoeld om maatschappelijke partners te steunen bij continuïteitsproblemen of liquiditeitsproblemen. Hiervoor werden leningen afgesloten. Aanvragen voor steun zijn al langer niet meer aan de orde. Eind 2023 is de lening van Museum Broekerveiling kwijtgescholden. Van daaruit is de vraag ontstaan hoe om te gaan met de overige leningen. Tennisvereniging Heerhugowaard wil graag haar accommodatie verduurzamen. De lening vanuit het steunfonds staat de vereniging in de weg om externe financiering aan te trekken. Daarnaast zijn vanuit de gemeenteraad eerder vragen gesteld en het college heeft toegezegd de kwijtschelding van de leningen en het opheffen van het steunfonds op te pakken.

Beoogd effect

Doel van de kwijtschelding is om de druk van terugbetaling van de lening bij de maatschappelijke organisaties en de vrijwilligers weg te nemen en hen de ruimte te werken aan herstel van de organisatie na Corona in de breedste zin van het woord.

Kader

- Raadsbesluiten gemeente Langedijk over instelling steunfonds Corona.
- Raadsbesluiten gemeente Heerhugowaard over instelling steunfonds Corona.

- Overeenkomst van geldlening met de maatschappelijke organisaties Stichting KanZ, TV Heerhugowaard, Stichting Rolstoelbus, Handbalvereniging Vrone en dorps huis De Geist.
- Collegebericht Coronasteunlening Museum Broekerveiling, zie bijlage.
- Artikel 108 Gemeentewet, waarin de bevoegdheid tot regeling en bestuur de gemeente aan het gemeentebestuur wordt overgelaten.
- Artikel 160, eerste lid, van de Gemeentewet.
- Treasurystatuut.

Argumenten per beslispunt

1. De kwijtschelding van totaal € 164.640 in de exploitatie 2024 af te boeken, ten laste van de reserve Steunfonds Corona.

Het aangaan en beëindigen van een overeenkomst van geldlening en het kwijtschelden van leningen is een collegebevoegdheid. Dit vloeit voort uit artikel 160, eerste lid, van de Gemeentewet, dat aangeeft dat het college bevoegd is om tot privaatrechtelijke rechtshandelingen te besluiten. De financiële uitwerking hiervan is een raadsbevoegdheid.

Het betreft de volgende leningen:

	Oorspronkelijke lening	Reeds afgelost	Openstaand saldo
lening Stichting Kanz	27.000		27.000
lening TV Heerhugowaard	52.790		52.790
lening Stichting Rolstoelbus	7.850		7.850
lening handbal Vrone	9.500		9.500
lening dorps huis De Geist	67.500	22.500	45.000
Totaal	164.640	22.500	142.140

Dit waren, naast Museum Broekerveiling, ook de enige leningen die vanuit het steunfonds zijn verstrekt.

2. Het restant van de reserve Steunfonds Corona ad € 2.027.360 toe te voegen aan de Algemene Reserve en het Steunfonds Corona op te heffen.

Nu het fonds niet meer gebruikt wordt voor steun aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kan het fonds opgeheven worden. Het instellen en ook opheffen van reserves en voorzieningen is een raadsbevoegdheid.

Kanttekeningen en risico's

Het kwijtschelden van leningen kan bij andere maatschappelijke organisaties leiden tot ontevredenheid. Echter, iedere organisatie heeft de gelegenheid gehad om tijdens Corona een beroep te doen op het steunfonds. Organisaties zijn hier ook in begeleid om de mogelijkheden daarvoor te verkennen. Alle aanvragen voor Coronasteun zijn in de betreffende periode zorgvuldig en integraal afgewogen. Veelal is de huur van gemeentelijke accommodaties kwijtgescholden voor de periode dat er geen gebruik gemaakt kon worden van de accommodaties, door overheidsmaatregelen.

Is de kwijtschelding van een lening en de beëindiging van overeenkomsten een collegebevoegdheid?

Omdat de wet- en regelgeving niet duidelijk is over het kwijtschelden van een lening wordt de raad hierover expliciet geïnformeerd.

Het aangaan en beëindigen van een privaatrechtelijke rechtshandeling is een bevoegdheid van het college, volgens artikel 160, eerste lid, van de Gemeentewet.

Het Treasurystatuut geeft in artikel 6 Kredietrisicobeheer aan dat de gemeente geen leningen verstrekt mits de raad vaststelt dat het om een publieke taak gaat en akkoord gaat met het verstrekken van een lening. Dit laatste was het geval bij de besluitvorming in 2020 in Heerhugowaard en Langedijk^(*). Over het kwijtschelden van een lening is het Treasurystatuut niet duidelijk.

Op grond van artikel 169 vierde lid Gemeentewet moet het college de raad vooraf inlichtingen geven over de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder d, e, f en g, indien de raad daar om verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In het laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Het college is van mening dat de kwijtschelding van de leningen past binnen de uitoefening van haar bevoegdheid uit artikel 160 Gemeentewet en dit geen ingrijpende gevolgen heeft. Er is namelijk dekking binnen het door de raad beschikbaar gestelde steunfonds. Dit fonds is ter uitvoering van het raadsbesluit uit 2020 over de uitvoering van de publieke taak rondom de nood bij maatschappelijke organisaties.

(*) De besluitvorming in de gemeenteraden van Heerhugowaard en Langedijk verschilde destijds in nuance. In Langedijk is besloten leningen te verstrekken in de vorm van 'een bijdrage die mogelijk later weer wordt terugbetaald, afhankelijk van de aard van de problematiek, belang van de partner, de financiële omvang en eventuele maatregelen van andere overheden'. Heerhugowaard besloot dat het terugbetalen van leningen niet perse nodig was.

Alternatieven

Er zijn ook alternatieven denkbaar, namelijk:

- Harde aanpak. De leningen worden actief ingevorderd, al dan niet in termijnen, tenzij organisaties kunnen aantonen dat zij hier niet aan kunnen voldoen. Deze aanpak zal leiden tot onbegrip en discussie. Bovendien past deze aanpak niet in de intentie van de overeenkomst destijds, waarin is opgenomen dat de lening 'in principe terugbetaald moet worden, afhankelijk van aard en belang van de organisatie' en dat wanneer terugbetaling niet mogelijk blijkt partijen met elkaar in overleg treden.
- Empathische aanpak. We gaan de gesprekken aan met de verschillende organisaties om te kijken in hoeverre terugbetaling van de lening mogelijk is. Daarbij wordt gevraagd om inzicht te geven in de financiële gegevens over 2021 – 2023 en de status 2024. Op basis daarvan kan geconstateerd worden in hoeverre organisaties de lening geheel of gedeeltelijk kunnen terugbetalen. Hieruit zal blijken dat één of meerdere organisaties op (korte) termijn de lening kunnen aflossen, maar dat dit ten koste gaat van de continuïteit van de organisatie, verduurzaming of anderszins. Dit staat haaks op de intentie van het Corona steunfonds.
- Eenvoudige, maar ongelijke, aanpak. Het openstaande bedrag van alle leningen wordt kwijtgescholden, maar het reeds afgeloste deel wordt niet terugbetaald (situatie De Geist). In het kader van gelijkheid en beloning voor inspanning, is dit een niet gewenst alternatief.
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid. De organisaties betalen 10% van de lening terug en het restant wordt kwijtgescholden. Dit zal bij een aantal organisaties ook op problemen stuiten. Daarbij is de 10% discutabel en past invordering niet in de intentie van de overeenkomst (zie ook de toelichting bij het eerste punt).

Samenwerking en participatie

Met verschillende organisaties vond afgelopen jaren overleg plaats over de mogelijkheid om de lening af te lossen of kwijt te schelden. Tennisvereniging Heerhugowaard, bijvoorbeeld, wil graag haar accommodatie verduurzamen. De lening vanuit het steunfonds staat de vereniging in de

weg om externe financiering aan te trekken. Ook andere organisaties moeten keuzes maken tussen aflossing van een lening of investeren in hun organisatie.

Financiën

De kwijtschelding van € 164.640 kan worden afgeboekt van de reserve Steunfonds Corona. Het opheffen van de reserve Steunfonds Corona en overheveling naar de Algemene Reserve van € 2.027.360 vraagt om een balansmutatie. Beide worden verwerkt in de jaarrekening 2024.

Communicatie

De betreffende organisaties zijn geïnformeerd over het voornemen van de gemeente om de leningen kwijt te schelden en de overeenkomst te ontbinden.

Uitvoering

De organisaties zijn inmiddels geïnformeerd over het voornemen om de leningen kwijt te schelden en de overeenkomsten te ontbinden. De financiële vertaling wordt verwerkt in de jaarrekening 2024.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

Geen.

Bijlagen ter informatie

Collegebericht Coronasteunlening Museum Broekerveiling 12 januari 2024.